

Pet božičnih sejmov skozi želodec

Kje lahko najbolje jemo Strnili smo izkušnje iz Ljubljane, Zagreba, Budimpešte, Celovca in Salzburga

Konec leta je čas za nove načrte, nove zaobljube in nove spremembe. A to je tudi čas za decembrske sejme – ker jih naravnost obožujemo, smo jih v zadnjih letih obiskali veliko. Na vsakem smo iskali predvsem stojnice s hrano in pijačo. In kaj se nam je na vseh dosedanjih sprehodih po praznično okrašeni Ljubljani, Zagrebu, Budimpešti, Celovcu in Salzburgu najbolj vtisnilo v spomin?

ŠPELA ANKELE
besedilo in fotografije

Ljubljana: pogrešamo novosti in inovativnost

Ko se iztekajo dnevi v letu, je v Ljubljani in okolici najpogostejše vprašanje: »Kdaj gremo na štante?« To je tudi tisti čas v letu, ko se novinarji zapodimo na stojnice in ugotovljamo, koliko letos stane kuhano vino. Lani so ga na večini ljubljanskih decembrskih stojnic prodajali po tri evre, letos smo opazili ceno štiri evre. Zdaj, ko smo ljubljanski praznični sejem obiskali že nekaj zaporednih decembrov, si upamo trdit, da – razen tistikrat, ko so bile pri Križankah stojnice znanih slo-

venskih gostiln – kakšnih pretiranih presežkov nismo zaznali.

Jezerškov šmorn, po katerem diši tik ob Zmajskem mostu, nam je vsakokrat všeč, za sejmsko ponudbo primerne se nam zdijo tudi kranjske klobase, ni pa nam všeč, če moramo za srednje debel kos potice odšteti skoraj pet evrov. In čeprav je Ljubljana verjetno edino mesto na svetu, kjer na prazničnih stojnicah pripravljajo ocvrte žabe krake, ji kronično primanjkuje inovativne decembrske ulične kulinarike. Zato za letos upamo, da bodo kosi potice debelejši kot lani, da štrukljev ne bo treba iskati z lupo in predvsem, da bomo med desetimi stojnicami našli vsaj nekaj takšnih, ki si bodo drzile pred kupce postaviti nekaj novega, inovativnega, vsečnega in primerne praznični podobi (baje) najlepšega mesta na svetu.

Zagreb: sodobna kulinarčna ponudba

Že nekaj let se Slovenci množično odpravljamo v praznično okrašen Zagreb, zato je tu že prvi nasvet: če se boste v največje hrvaško mesto odpravili z vlakom, izlet pa načrtujete ob koncu tedna, vam že

Celovec: nujno pokusite vsaj eno od številnih različic klobasic.

zdaj toplo svetujemo, da zovozni-ko kupite pravočasno. Ko boste v Zagrebu, raziščite vse tiste trge, ki so decembra praznično okrašeni. Mi se vselej ustavimo tam, kjer je Fuliranje – izraz za skupino kulinarčnih stojnic, prav lepo okrašenih z domiselno in sodobno ponudbo decembrsko nališpane ulične hrane.

V Zagrebu smo v zadnjih letih, denimo, poskusili najboljši decembrski napitek, kar smo jih doslej

našli na decembrskih sejmih – to je bil (z rahlimi alkoholnimi notami oplemeniten) paneton v kozarčku. V Zagrebu smo našli tudi res inovativno sarmo, torej telečji ragu s kislim zeljem in rahlo krompirjevo peno. Oboje so nam pripravili na stojnici dalmatinske ekipe Picnic, ki se vsako leto domisli česa res spektakularnega. Skratka: če ste kulinarčni navdušenci in bi v Zagrebu na stojnicah radi spoznali zanimive okuse, se je treba le malo potruditi, pregledati dobro označeno ponudbo in boste brez težav našli, po kar ste prišli.

Budimpešta: veliko raznovrstne hrane

Za izlet v praznično Budimpešto pripravite kreditno kartico, saj na prazničnih stojnicah praviloma ne sprejemajo papirnatega denarja. In pripravite se, da boste kar malo osupli od raznolike hrane, s poudarkom na mesu, predvsem svinjini. V ospredju je mangalica, tu so še golaž, različne ribe, tudi dimljeni losos. Klobase in klobasice. Retaši oziroma zavitki. Ter seveda ultimativni duet madžarske ulične kulinarike, torej (slani ocvrtek z različnimi nadevi) langaš in (sladko pecivo z različnimi posipi) kurtoš. Budimpešta pa je edino praznično okrašeno mesto doslej, kjer smo na eni od stojnic opazili odojka, ki se je vrtil na žaru. Cene decembrske ulične hrane v Budimpešti lani niso bile ravno nizke, za občutek: ena daljša klobasa, postrežena v bageti, je stala skoraj 16 evrov.

Ljubljana: vsako leto je vprašanje, koliko na adventnem sejmju stane kuhano vino, po domače kuhanček.

Celovec: majhno in prijetno

Za Gorenjce je Celovec čisto blizu – samo čez Ljubelj na drugo stran, malo podaljša pot in že si tam. Strogi center mesta nam je zaradi izjemno priljubljene nakupovanja v Avstriji pred desetletji tudi dobro znan in morda se zato v njem počutimo kar domače. Če boste tam decembra, se sprehodite po osrednjem Novem in nekaj sto metrov oddaljenem Starem trgu, kamor domačini radi zavijejo na kozarček kuhanega vina ali kuhanega mošta (torej: Glühwein oziroma Glühmost). Na prvem od omenjenih trgov pa je središče decembrskega dogajanja, saj so tu stojnice s klobasicami vseh vrst, tudi z avstrijskimi različicami kranjskih s sirom (Käsekrainer), ki v teh krajih spominjajo na nekakšen preplet nam znanih klobas in hrenovk.

Morda vam bodo všeč koroški skutini krapi, ki so značilni za Celovec z okolico. To so večje polnjene testenine, nadevane s skuto, zelišč in krompirjem. Na prazničnih stojnicah jih postrežejo tako, da jih izdatno zabelijo s prepraženimi ocvirki, nato pa v posebno

posodico dodajo še zeljnato solato, izdatno začinjeno s kumino (v nemščini: Käsnudel mit Krautsalat und Grammerl). Če bi kaj res avstrijskega in brez kompliciranja, boste verjetno izbrali mesni sir v kajzerici. Na svoj račun bodo prišli tudi sladkosnedi, saj so stojnice s sladkimi dobrotami praviloma fotogenično obložene in takšne, da le stežka izbereš, kaj bi. Mi smo lani, denimo, izbrali perfektno pražene mandlje, čeprav nam je bilo še isti trenutek žal, da se nismo odločili za rozgane punčevce kocke s stojnice koroške slaščičarne Cimzar, ki so jo v Celovcu odprli leta 1977. Ponje se odpravimo letos!

Salzburg: tradicionalno, turistično, ogromno

V avstrijskem turističnem magnetu Salzburgu adventni sejem vsakokrat zaseda več lokacij: osrednji del dogajanja je na Mozartovem in Glavnem trgu, kjer je nanizanih skoraj sto stojnic z različno ponudbo. Ta zajame tako oblačila kot izdelke domače obrti, sveče, nakit ter seveda hrano in pijačo. Če bi radi poskusili kaj tipičnega,

svetujemo, da poiščete ta venček dobrot: Bosno (nekakšen salzburški tradicionalni sendvič oziroma hot dog), Haunsburger (toplo kajzerico z domačo klobaso, gorčico, kislim zeljem, čebulo in začimbami za kari) ter Knoblauchkrapfen mit Sauerkraut (sploščen krof s česnovim namazom, pokrit s kislim zeljem).

Tu so še različne klobase in velikanske preste z različnimi posipi, med preostalimi prigrizki pa prevladujejo praženi mandlji, pečen kostanj, Germknödel (torej sladke kvašen cmok z makom), šmorn oziroma cesarski praženec in še takšni okusi različnih dobrot, ki zaradi marcipanove kombinacije s čokolado nosijo ime Wolfganga Amadeusa Mozarta. Od tekočih zad-vede odrasli lahko poskusijo kuhano vino ali punč, pripravljen iz belega vina in ruma, soka pomaranč in limon ter začimb (nageljnovih žbic in cimetoze skorje). Samo še to: na adventne napitke se domačini odpravijo po Alter Markt, kjer je vsako leto nekaj manjših stojnic. Zanje skrbijo humanitarne organizacije, ki izkupiček od prodaje namenijo za pomoč prikrajšanim.

Fuliranje v Zagrebu: z domiselno in sodobno ponudbo decembrsko nališpane ulične hrane okrašene stojnice

■ paket **Decembrski spust**
■ v dopust že od
259,00 €
 za 2 nočitvi na osebo

■ **Smučarski paket**
 že od
327,00 €
 za 3 nočitve na osebo

✓ vključena zajtrk in večerja
✓ vključena 3-dnevna smučarska vozovnica
✓ otrok do 6. leta biva gratis

KRANJSKA GORA

ZIMA

TOPLINA

i www.hit-alpinea.si
080 88 30
 HOTELS & APARTMENTS
 KRANJSKA GORA

S parklji vstopili v adventni čas

Praznični Celovec Obisk lahko popestrimo s krožno vožnjo po Vrbskem jezeru ali vzponom na razgledni stolp

Z enim najbolj spektakularnih dogodkov, Velikim shodom parkljev oziroma *Krampuslaufom*, so v Celovcu in še marsikje pri severnih sosedih že pred časom vstopili v adventni čas. Ta tradicionalni in množični dogodek, ki združuje starodavno pogansko izročilo s sodobnim spektaklom, vsako leto privabi na tisoče obiskovalcev. Tudi letos ni bilo nič drugače.

MITJA FELC

Še preden se je 22. novembra nekaj po 19. uri čez Stari trg (Alter Platz) sprehodilo na stotine našemljenih fantov in deklet – sprevid so sicer začeli otroci, ki so z glasnim zvonjenjem in bolj ali manj strašljivimi maskami vzbujali pozornost obiskovalcev –, je nedaleč stran na Novem trgu (Neuer Platz) že vse spominjalo na adventne tedne, ki sledijo. Zadišalo je po kuhanem vinu in drugih toplih napitkih ter hrani. Na eni od stojnic so ponujali tudi pražen krompir, pečenko in kislo zelje, in če verjamete ali ne, imeli so najdaljšo vrsto.

Ogled strašljivih parkljev in drugih mitoloških bitij je bil sicer le najspektakularnejši del prazničnega Celovca, ki se od drugih podobnih sprevodov razlikuje tudi v interakciji nastopajočih z obiskovalci. Nobeno presenečenje ni bilo, če se je kateri od parkljev zelo življal v vlogi in prestrašil kakšnega obiskovalca, tudi po nogah jih je lahko dobil s šibo. A čeprav se zdi, da bi najmlajše tak pristop morda prestrašil, ohranja dogodek ravnovesje med strahom in spoštovanjem do ljudskega izročila, predvsem pa dokazuje, da je mit o parklju kot hudičevem spremljevalcu Miklavža v alpskem prostoru še kako živ.

Praznično vzdušje v Celovcu ne vlada le na osrednjem trgu z znamenitim zmagajem Lindwurmom,

Nekatere maske, ki so še kako strašljive, so del več stoletij starih običajev.

Adventne stojnice v središču mesta so že na polno zaživele.

ampak se takšen utrip čuti vse do bližnjega Vrbskega jezera – in celo na njem. Vožnja hop-on-hop-off z ladjo po jezeru je v tem času praznična, adventno obarvana. Sicer je najbližje vkrčanje nanjo mogoče pri Celovcu v bližini znamenitega Minimundusa, do druge strani petega največjega jezera v Avstriji, kraja Vrba na Koroškem (Velden), pa je dobro uro ploveh s tremi vmesnimi postanki. A previdno, preden naredite načrt poti, preverite vrnitve z ladjo v Celovec. Ob našem obisku je bilo to le v večernih urah, zato smo morali izkusiti prednosti njihovega železniškega prevoza, kar je v resnici

le še dodatno popestrilo družinski konec tedna. Prvo od pristanišč na poti proti Vrbi je v kraju Maria Wörth, od koder je možen avtobusni prevoz do razglednega stolpa na Jedovci (Pyramidenkogel). S stolpa, ki stoji na 850 visokem hribu, se odpirajo veličastni razgledi na Vrbsko jezero. Če gre navzgor po 441 stopnicah ali pa z dvigalom, je vrnitev »v dolino« lahko precej hitrejša in adrenalinska – po največjem suhem toboganu v Evropi; po zadnjič drsite kar 120 metrov. Kot se za ta čas spodobi, so tudi tam praznične stojnice in vlada predbožično razpoloženje.

Agencija
Van GOGH
 Markov - Slovenija
 Glavni trg 17, Maribor,
 Tel: 02 2345 218,
 www.agencija-vangogh.si

NOVOLETNO KRIZARJENJE PO KARIHIBI 21. 12. – 7. 1. (ZADNJI KABINI – ČAS ZA PRUJAVE SE IZTEKA), **NOVOLETNI TAJVAN, HONGKONG IN MACAO** 27. 12. – 5. 1. (ZAGOTOVLJENO – POHITITE S PRUJAVAMI!), **KOLUMBIJA IN PANAMA** 11. – 27. 2. (SZ), **JUŽNI MAROKO IN ZAHODNA SAHARA** 8. – 15. 3., **SULTANAT OMAN** 20. – 28. 3., **KRIZARJENJE PO BELGIJI IN NIZOZEMSKI** 22. – 27. 3., **DŽIBUTI IN SOMALILAND** 26. 3. – 5. 4., **ANGOLA** 19. 4. – 2. 5., **VELIKA TURA PO MAROKU** 20. 4. – 1. 5., **KRIZARJENJE PO RENU** in kanalih **NIZOZEMSKO** 22. – 29. 4., **IRAK IN KURDISTAN** 22. 4. – 2. 5., **TURKMENISTAN IN UZBEKISTAN** 22. 4. – 1. 5., **IRAN** 24. 4. – 2. 5., **ZELENORTSKI OTOKI** 25. 4. – 4. 5., **JAPONSKA** 10. – 23. 5. (SZ)

Čas za razmislek.

 sobotna prijava